

Śmierć znakomitego ekonomisty.

Anglia, nadająca ton we wszystkich sprawach ekonomicznych całemu światu, straciła w tym miesiącu jednego z najwybitniejszych działaczy na tem polu. Był nim lord Jerzy Joachim Goschen, kilkakrotny minister skarbu.

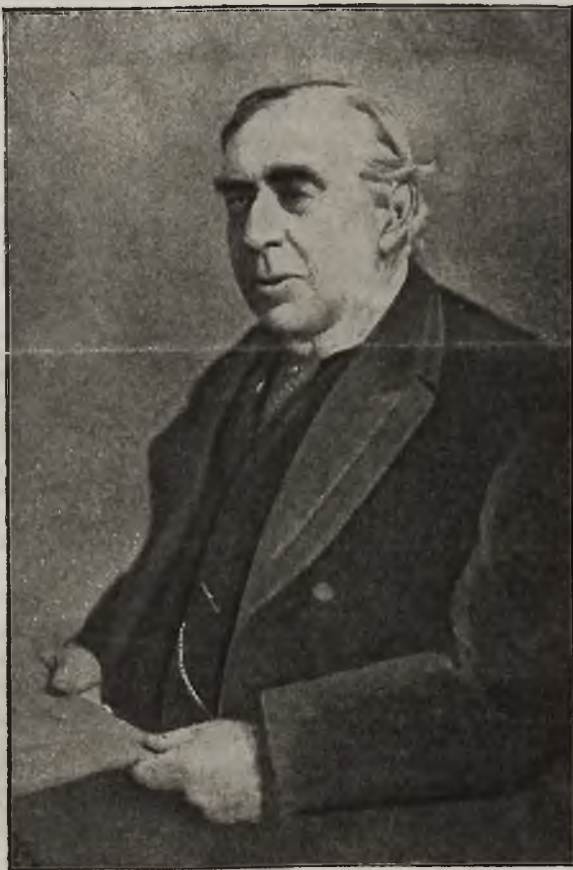
Zawikłane kwestye waluty złotej, lub bimetalizmu, tj. równorzędnej waluty złotej i srebrnej, posiadały w nim pierwszorzędnego znawcę. Goschen, jako Anglik, mający zawsze na oku tylko interesy swej ojczyzny, gorliwie bronił waluty złotej dla Anglii, popierając bimetalizm we wszystkich innych krajach cywilizowanego świata. W ten sposób przagnął on zapewnić W. Brytanii przewagę nad światowym rynkiem pieniężnym, boć jak wiadomo, złoto w naszych czasach jest jedynym regulatorem wszelkich spraw finansowych tak dobrze w Europie, jak i w Ameryce, do których muszą stosować się Australia i Azja.

Anglicy dumni są z Goschena z dwóch powodów: raz, że uregulował ich finanse, podobnie, jak finanse Egiptu, a następnie, że będąc pierwszym lordem admiralicyi (ministrem marynarki) w ostatnim gabinecie Salisbury'ego, niezmiernie dużo zdziałał dla podniesienia ich potęgi morskiej. Oprócz tego Goschen zajmuje wybitne miejsce w świecie uczonym ekonomistów, jako autor wielu dzieł specjalnych, wśród których pozostanie klasyczną „Teorya zagranicznych kursów zmiennych“.

Zmarły ekonomista, urodzony w 1831 roku, pochodził z rodziny niemieckiej, dziadek jego był księgarzem w Lipsku. Studya uniwersyteckie odbył świetnie w Oxfordzie, poczem wstąpił, jako wspólnik do domu bankowego p. f. „Frühling and Goschen“. W 1863 roku wybrano go po raz pierwszy do parlamentu, a już w dwa lata potem został wiceprezydentem urzędu (ministerstwa) handlowego. Pierwszym lordem admiralicyi mianowano Goschena w liberalnym gabinecie Gladstone'a w 1871 roku. Ustąpił on z tego stanowiska razem ze swym premierem w trzy lata później, przechodząc do opozycji.

Jako znakomity specjalista wysłany był 1878 roku do Paryża, na konferencję monetarną, a następnie był czynny w latach 1880-81 w Carogrodzie, jako komisarz angielski przy uregulowaniu granicy grecko-tureckiej. Na ten czas mniej więcej, przypada jego zerwanie z Gladstonem, z któ-

rym się poróżnił co do kwestyi irlandzkiej. Przeszedł on później do obozu unionistów liberalnych, popierających politykę konserwatywnego gabinetu Salisbury'ego. W tym gabinecie otrzymał tękę skarbu w 1887 roku. Gdy Salisbury upadł w 1892 roku,

Śmierć znakomitego ekonomisty: Jerzy Goschen, były kilkakrotny minister angielski.

Goschen występował gwałtownie jako poseł opozycyjny, przeciw jego następcy Gladstonowi, szczególnie z okazji bilu „Home rule“, przyznającego autonomię Irlandyi, a także z powodu polityki finansowej ówczesnego ministra skarbu Harcourta. Skoro Salisbury ponownie przyszedł do władzy, znalazł się znów w jego gabinecie Goschen, jako minister marynarki i ustąpił dopiero z nim razem w roku 1900. Następnie otrzymał godność wicehrabiego i wszedł do Izby wyższej. Zmarł w Londynie, swem mieście rodzinnem, na udar serca.

Królewska rocznica urodzin.

Wśród państw, tworzących od 1871 roku Rzeszę Niemiecką, zajmuje królestwo Wirtemberskie miejsce trzecie co do powierzchni, a czwarte co do ilości mieszkańców, których liczba przenosi dwa miliony. Kraja to o wysokiej kulturze rolniczej, zasobna w bogactwa kopalniane, z wyjątkiem węgla kamiennego, a szczególnie odznaczająca się wspaniałymi winnicami i sadami drzew owocowych, najpiękniejszymi w całych południowych Niemczech. Ludność w $\frac{2}{3}$ jest wyznania protestanckiego, resztę stanowią katolicy. Wirtemberczycy, podobnie, jak reszta Niemców południowych, odznaczają się dobroduszością, humorem, oraz liberalnymi zapatrywaniami, które to przyioty tak korzystnie ich różnią od Niemców północnych, a szczególnie Prusaków.

Obecny władca Wirtembergii, król Wilhelm II, obchodził 25 b. m. sześćdziesiątą rocznicę swych urodzin. Z tej okazji jego poddani gotują mu gorące owacy. Król Wilhelm w roku 1865 rozpoczął studia uniwersyteckie w Tybindze, lecz przerwał je w rok później, walcząc po stronie Austrii przeciw Prusakom. Po wojnie uczęszczał znów na uniwersytet, a pogodziwszy się z nowym stanem rzeczy, wytworzonym przez wojnę 66-go roku, wstąpił w roku 1869 do wojska pruskiego. Wojnę przeciw Francji odbył w głównej kwaterze króla pruskiego. W związku małżeńskie wstępował dwa razy: pierwszy raz z księżniczką Maryą Waldeck Pyr-

mont, która zmarła zostawiając mu córkę Paulinę, drugi zaś raz z księżniczką Karoliną Schaumburg-Lippe; to drugie małżeństwo jest bezdzietne.

Na tron wstąpił król Wilhelm w 1891 roku po swym stryju Karolu I. W 1889 roku dokonano nań zamachu, którego sprawcę, garbarza Müllera, uznano za waryata.

Obecny władca Wirtembergii nie zaznaczył się wybitnie na polu politycznym, natomiast w sferach sportowych uchodzi za pierwszorzędną postać, a cieszy się sympatją mieszkańców swego państewka ze względu na wielką przystępność

Śmierć sędziwej księżnej.

Kilka dni temu, licząc lat 90, zmarła prawie nagle w Wiedniu, księżna Klementyna Koburska, matka księcia Ferdynanda bułgarskiego.

Zmarła należała do niepospolitych osobistości wśród rodzin panujących. Urodzona w 1817 roku, jako córka ostatniego króla francuskiego Ludwika Filipa, zaślubiła w roku 1843 księcia Augusta sasko-koburskogotajskiego. Małżeństwo to miało trzech synów: Ferdynanda Filipa, którego skandaliczne procesy z żoną Luizą tyle hałasu narobiły w świecie, Ludwika Augusta oraz Ferdynanda Maksymiliana, obecnego księcia Bułgarii — i córki: Klotyldę, która wyszła za zmarłego w ubiegłym roku arcyksięcia Józefa i Amelię, którą poślubił ks. Maksymilian bawarski, najmłodszy brat śp. cesarzowej Elżbiety.

Niedługo po ślubie przeniosła się księżna Klementyna wraz z mężem, zmarłym w 1881 roku, do Austrii, gdzie księstwo obrali sobie rezydencją we wspaniałym zamku Ebenthal pod Wiedniem. Uluźnieniem matki był — jak to często się zdarza nie tylko w rodzinach książęcych — najmłodszy syn Ferdynand. Za jej to wpływem głównie zgodził się wstąpić na niepewny tron bułgarski po wypędzeniu księcia Aleksandra Battenberskiego.

Sytuacja nowowybranego księcia była nad wyraz trudna. Wzburzone fale życia politycznego groziły każdej chwili księciu Ferdynandowi, który przyjął władzę z rąk Stambułowa, a któremu odpłacił się w tak strasznie niewdzięczny sposób. Dzięki jednak rozsądnym radom swej matki, a szczególnie jej pieniądzu, udało mu się szczęśliwie dotąd przepływać między Scyllą a Charybdą. Księżna Klementyna osobiście bogata, nie żałowała pieniędzy, aby między ubogimi Bułgarami wyrobić „nastrój“ dla swego syna. Ogromne sumy wydawała na szkoły na cele dobroczynne, a nawet sprawiała uniformy dla jednego z pułków kawalerii bułgarskiej.

Pomimo, że była gorliwą katoliczką nie sprzeciwiała się przejściu następcy tronu, ks. Borysa, na prawosławie, a ciągle usiłowania jej były skierowane do wytworzenia jak najserdeczniejszych stosunków między przybraną ojczyzną syna a Rosją, w której upatrywała główne poparcie Bułgarii. Ostatnie lata swego życia spędziła głównie w Sofii, skąd też po przebyciu ciężkiego zapalenia płuc, jadąc na południe, zatrzymała się w Wiedniu, gdzie ją śmierć zaskoczyła.

Śmierć sędziwej księżnej: Zmarła w Wiedniu księżna Klementyna Koburska.

Królewska rocznica urodzin: Wilhelm II., król wirtemberski, który 25-lutego obchodził 60-tą rocznicę urodzin.